

## 5. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

А.С. Войтюк

*Національний університет харчових технологій*

Конкурентоспроможність підприємства визначається можливостями втримання та розвитку ринкових позицій в умовах конкурентної боротьби між різними товаровиробниками. Формування конкурентного потенціалу спирається на продуктивність використання підприємством всіх наявних ресурсів, на розкриття можливостей його подальшого зростання.

В економічній літературі значна увага приділяється питанням формування конкурентного потенціалу та конкурентних переваг підприємства. Ці проблеми розглядали такі дослідники як Барабась Д.О., Іванов Ю.Б., Мазаракі А.А., Литвиненко А.Т., Ушакова Н.М., Шишкова О.Є., Фатхутдінов Р.А., Юданов О.Д. та ін. [1].

Потенціал підприємства є характеристикою його динамічного стану, обумовленого цілями його функціонування та розвитку. Поняття «потенціал» походить від латинського слова «potentia», тобто можливість, сила, яка може проявитись при відомих обставинах □2□. Процес його реалізації залежить від об'єктивних факторів – можливостей,

які визначаються станом об'єкту та зовнішнього середовища, і суб'єктивних – можливостей їх усвідомлювати (процесу пізнання), створювати, використовувати та розвивати. Таким чином, потенціал включає суб'єктивну (здібності) і об'єктивну (можливості) складові, а також процеси, які їх об'єднують – пізнання, реалізація, розвиток.

При виході підприємства на цільові ринки, основною метою є максимізація конкурентного потенціалу. Для цього необхідно вирішення таких проблем: по-перше, мати можливість випускати відповідну продукцію; по-друге, визначити множину ринків та їх потреби; по-третє, визначити найбільш привабливі ринки; по-четверте, створити ефективну систему просування та збуту продукту на визначеному ринку [3].

Для визначення характеристик конкурентного потенціалу підприємства у залежності від підходів до його формування в сучасній економічній літературі використовуються різні терміни: ефективний, конкурентоспроможний, стратегічний, адаптивний тощо. Головною характеристикою потенціалу підприємства є його ефективність, яка відображає: 1) здатність підприємства до виживання, збереження його як цілісної системи техніко-технологічних, економічних, організаційних, соціальних та інших елементів за рахунок як внутрішніх сил, так і додаткової "енергії" із зовнішнього середовища 2) адаптаційну здатність підприємства до вимог релевантного середовища у ринково-продуктовому, технологічному, просторово-часовому та інших вимірах; 3) економічну доходність виробничого циклу; 4) конкурентну позицію підприємства на релевантному ринку – конкурентоспроможність підприємства [4].

Отже, з вище сказаного можна зробити висновок, що конкурентний потенціал є основою формування і подальшого розвитку підприємства, який базується на ухваленні дієвих рішень, які в свою чергу забезпечують адаптивну конкурентну поведінку. Іншими словами, конкурентний потенціал складається з внутрішніх і зовнішніх можливостей підприємства, які сприяють знаходженню шляхів покращення ведення діяльності, раціональному використанню ресурсів. Конкурентний потенціал є опора, без якої неможливо перемогти в конкурентній боротьбі за споживача.

#### **ЛІТЕРАТУРА:**

1. Гарафонова О.І. Формування конкурентного потенціалу підприємства на основі мотивації інноваційної діяльності та реалізації його конкурентних переваг / О.І. Гарафонова // Моделювання регіональної економіки. – 2013. – № 1. – С. 283-288.

2. Ярема Я.Р. Формування структури зовнішньоекономічного потенціалу підприємства / Я.Р. Ярема // Вісник Сумського національного

аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2012. – Вип. 11. – С. 141-144.

3. Іванченко А.В. Сутність та зміст конкурентного потенціалу підприємства / А.В. Іванченко // Сборник научных трудов "Вестник НТУ "ХПИ" : Актуальні проблеми управління – Вестник НТУ "ХПИ", – 2011. – №62. – С. 54-60.

4. Синько В. И. Конкуренция и конкурентоспособность: основные понятия / В.И. Синько // Стандарты и качество. – 2000. – № 4 – С. 54-59.

*Науковий керівник – Євсєєва І.В., к.е.н.*